

INFO

REFORGER '83
BRANDY STATION
AQUA MARINE

ATLANTIC
LION

INHOUD

INFO

REFORGER '83
BRANDY STATION
AQUA MARINE

ATLANTIC
LION

INHOUD

	pagina
Voorwoord Bevelhebber der Landstrijdkrachten	4 en 5
Voorwoord Nationaal Territoriaal Commandant	6
Voorwoord Commandant Eerste Legerkorps	7
De NAVO en West-Europa	8, 9 en 10
Rangonderscheidingstekens	11 t/m 14
Najaarsoefeningen (Autumn Forge)	15, 16 en 17
Reforger 83	18
Brandy Station	19 en 20
Zuid-Oost-Brabant	21
Aqua Marine	22
Wanneer wat?	23
Nationaal Territoriaal Commando	24
Wehrbereichskommando III	25
Atlantic Lion	26 t/m 31
Scheidsrechters en hulpleiders	32
Deelnemende eenheden	33 t/m 37
Oefengebied	38 en 39
Incidenten	40
Soxmis-voertuigen	41
Verkeersveiligheid algemeen	42, 43 en 44
Colonnerijden Nederland en West-Duitsland	45 en 46
Bivakveiligheid	47 en 48
(Voorkomen) oefenschade	49, 50 en 51
Huishoudelijke mededelingen	52

BEVELHEBBER DER LANDSTRIJDKRACHTEN

LANDMACHTOEFENING OP NEDERLANDS EN DUIJS GRONDGEBIED

Eens in de vijf jaar houdt de Koninklijke landmacht een grote oefening waaraan, naast het Eerste Legerkorps, de andere commando's in een ondersteunende rol deelnemen.

De oefening wordt dit jaar van 17 september tot 1 oktober gehouden op Nederlands en Duits grondgebied onder de naam 'Atlantic Lion'. Het Nationaal Territoriaal Commando vervult in de beginfase van de oefening een belangrijke taak bij de opvang en verplaatsing van Amerikaanse en Engelse eenheden die aan deze landmacht oefening deelnemen. Ook Duitse eenheden doen aan de oefening mee.

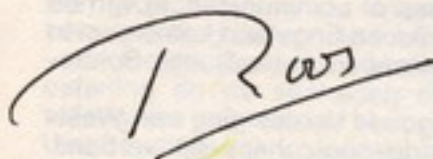
De gewaardeerde buitenlandse deelname stelt ons in staat doctrines en procedures in bondgenootschappelijk verband te toetsen en op elkaar af te stemmen. Het grootste deel van de Amerikaanse deelname vormt de Eerste Amerikaanse Cavalerie-divisie die in het kader van de oefening "Reforger" naar Europa wordt overgebracht. Het is de eerste keer dat bij een oefening een Amerikaanse divisie onder Nederlands bevel wordt gesteld.

Een grote oefening als deze, met parate en mobilisabele Nederlandse eenheden en een gevarieerde internationale deelname, vergt natuurlijk een zeer intensieve en nauwkeurige voorbereiding. Vrijwel de gehele Koninklijke landmacht is daarbij betrokken geweest. Al lange tijd is er op de projectbureaus van de staven van het Eerste Legerkorps en het Nationaal Territoriaal Commando hard gewerkt aan de opzet van de oefening en alle regelingen voor een goed verloop.

Ik weet dat het verloop van de oefening afhankelijk is van het vakmanschap, het uithoudingsvermogen, de vindingrijkheid en het gevoel voor samenwerking en kameraadschap van alle deelnemers. Ik heb daarin het volste vertrouwen. Daarbij mag niet worden vergeten dat de oefening 'Atlantic Lion' voor een goed deel plaats vindt buiten de oefenterreinen. Dat legt alle deelnemers de zware verplichting op om de burgerbevolking niet meer overlast te bezorgen dan strikt nodig is.

Tenslotte vraag ik U dit boekje goed te lezen en speciale aandacht te geven aan de tips voor de veiligheid van U zelf en anderen. Ik wens U allen een succesvolle en verantwoorde oefening toe en een behouden thuiskomst na afloop.

DE BEVELHEBBER DER LANDSTRIJDKRACHTEN

J.G. Roos
Luitenant-generaal

NATIONAAL TERRITORIAAL COMMANDANT

NTC ACTIEF OP NEDERLANDS GRONDGEBIED

Het Nationaal Territoriaal Commando (NTC) is verantwoordelijk voor de aan- en afvoerlijnen (lines of communication) van de NAVO-bondgenoten die uit Amerika en Engeland komen om in crisis- en oorlogstijd de NAVO-troepen in de Duitse Bondsrepubliek te versterken.

Het is mijn overtuiging dat een goede verdediging van West-Europa alleen mogelijk is in bondgenootschappelijk verband. Daarin ligt het belang van de deelname van Amerikaanse, Engelse en Duitse eenheden aan de grote Nederlandse oefening 'Atlantic Lion'.

Als Nationaal Territoriaal Commandant heb ik op Nederlands grondgebied de leiding over alle activiteiten in verband met 'lines of communication'. Die omvatten de ontvangst van geallieerde eenheden, hun verblijf in Nederland en hun verplaatsing naar het oefengebied in de Bondsrepubliek.

De oefening biedt goede mogelijkheden de procedures op grotere schaal te testen. Ik wens allen die daarbij zijn betrokken een prettig verblijf in Nederland toe en hoop dat U na afloop kunt terugzien op een nuttige en leerzame oefening.

DE NATIONAAL TERRITORIAAL COMMANDANT

C.E. Cohen
Generaal-majoor

COMMANDANT 1 (NL) LEGERKORPS

ATLANTIC LION: 40.000 MILITAIRES VAN VIER NATIONALI- TEITEN

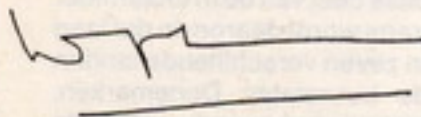
Een grote oefening als 'ATLANTIC LION' kan rekenen op de belangstelling van civiele en militaire bezoekers uit verschillende - ook Oosteuropese - landen. De indruk die zij krijgen van de oefening en de eenheden die daaraan meedoen, wordt in belangrijke mate door U bepaald.

Uw houding zal - naar ik verwacht - opgewektheid, zelfvertrouwen en vastberadenheid uitstralen.

Oefenen is belangrijk voor een goede taakuitoefening door commandanten, staven en overige deelnemers. Omdat er in vredetijd nogal wat beperkingen zijn kan natuurlijk niet alles even 'echt' gebeuren. Er wordt dus veel verwacht van Uw voorstellingsvermogen. Daarom wordt ook van U gevraagd de beslissingen van scheidsrechters en hulpleiders zonder discussie te accepteren.

In dit boekje en in de 'Atlantic Lion krant' vindt U veel informatie. Uw commandant kan verdere vragen beantwoorden. Ik vraag U met nadruk rekening te houden met anderen: vermijd overlast, meld schade en rijd gedisciplineerd. Als U zich aan alle wenken en aanwijzingen houdt, ben ik ervan overtuigd dat wij na afloop kunnen terugzien op een geslaagde oefening 'Atlantic Lion'.

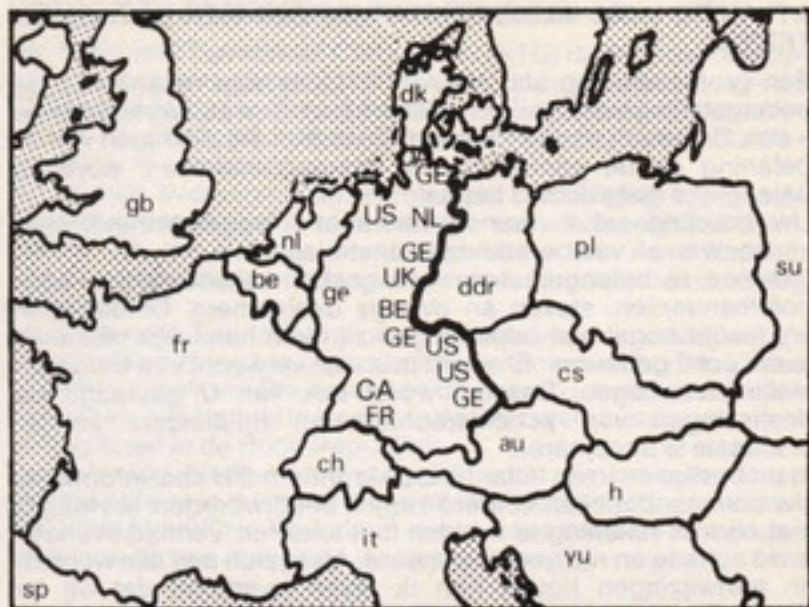
DE COMMANDANT 1 LEGERKORPS

W.J. Loos
Luitenant-generaal

DE NAVO EN WEST-EUROPA

GE = Westduitse eenheden
DK = Deense eenheden
NL = Nederlandse eenheden
BE = Belgische eenheden
UK = Engelse eenheden
FR = Franse eenheden
US = Amerikaanse eenheden
CA = Canadese eenheden

West-Duitsland vormt een zeer belangrijke schakel in de westelijke verdediging. Het Westduitse deel van de in totaal meer dan 1700 kilometer lange NAVO-grens wordt daarom in dat land door eenheden van niet minder dan zeven verschillende landen bewaakt: West-Duitsland zelf, de buurstaten Denemarken, Engeland, Nederland, België en Frankrijk en bovendien Canada en de Verenigde Staten.

West-Duitsland is een van de dichtst bevolkte landen van West-Europa. Dertig procent van de bevolking woont op minder dan 100 kilometer van de oostgrens. In deze strook is bovendien nog eens 25% van de Westduitse industrie gevestigd. Om een idee te

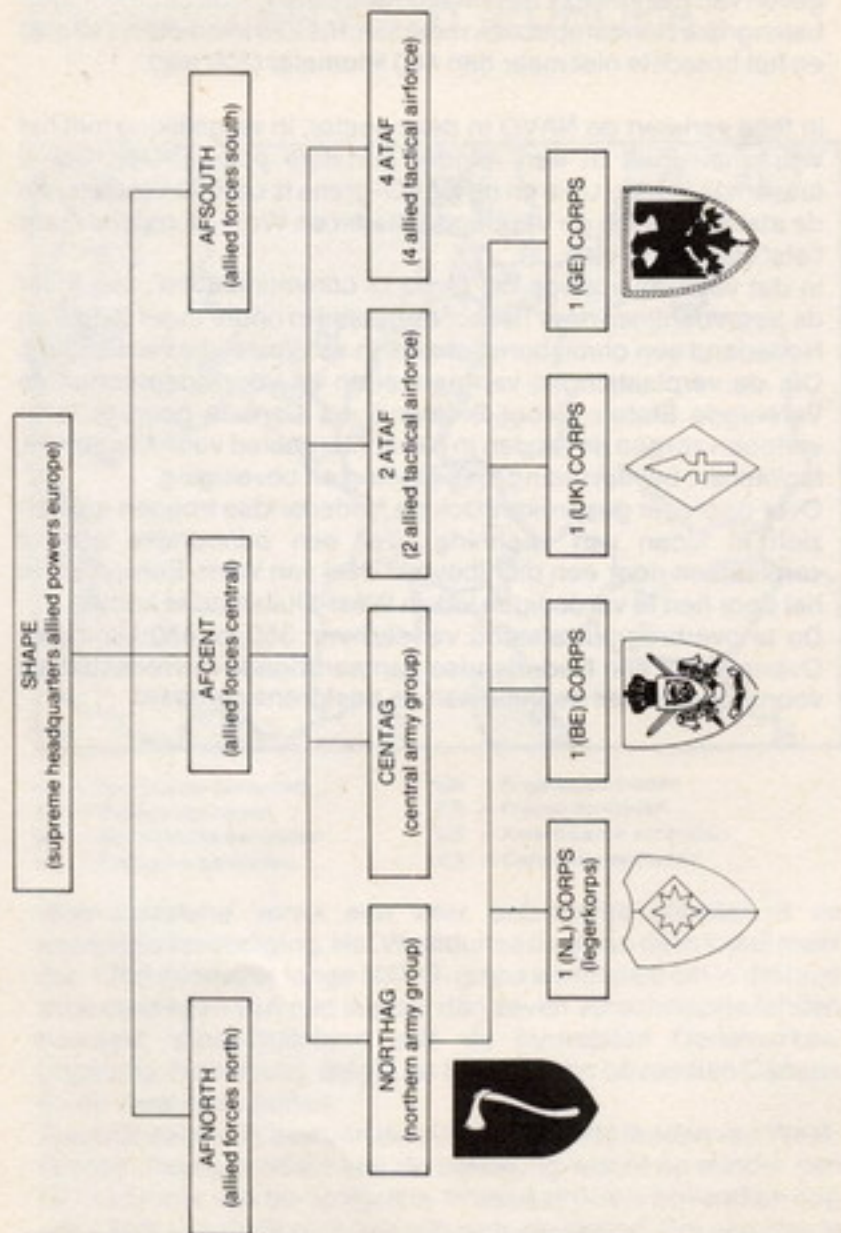
geven van de omvang: het smalste gedeelte van de strategisch zo belangrijke Bondsrepubliek meet slechts 225 kilometer (140 mijl) en het breedste niet meer dan 480 kilometer (300 mijl).

In feite verkeert de NAVO in deze sector, in vergelijking met het Warschau-Pact in een *minder gunstige positie*. De afstand tussen de Sovjet-Unie en de NAVO-grens is ca. 650 kilometer en de afstand tussen de Verenigde Staten en West-Duitsland maar liefst 6000 kilometer.

In dat verband vormen de 'Lines of communication', zeg maar de *doorvoerlijnen* door het achtergebied in onder meer België en Nederland een onmisbare schakel in de Westelijke verdediging. Om de verplaatsingen van eenheden en voorraden vanuit de Verenigde Staten, Groot-Brittannië en Canada goed te laten verlopen zorgen de landen in het achtergebied voor assistentie, faciliteiten, bevoorrading, begeleiding en beveiliging.

Over doorvoer gesproken: ook de Nederlandse troepen moeten zich in tijden van spanning over een *behoorlijke afstand* verplaatsen door een dichtbevolkt deel van West-Europa om in het door hen te verdedigen vak in West-Duitsland te komen.

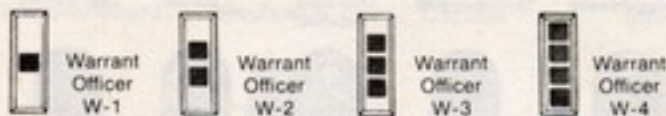
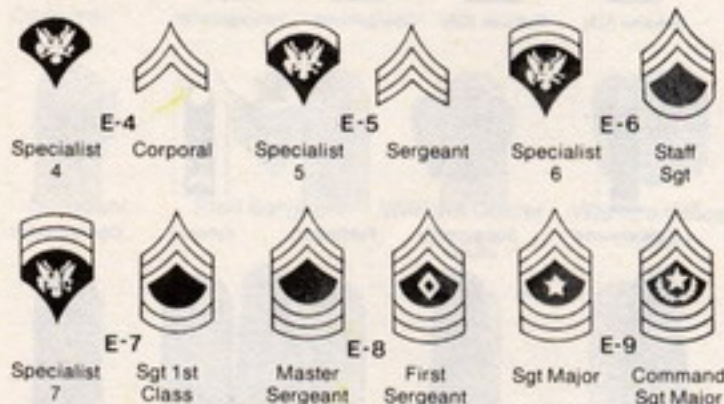
De te overbruggen afstand varieert van 350 tot 450 kilometer. Overigens is een Nederlandse pantserbrigade in vredetijd als vooruitgeschoven eenheid aan de oostgrens gelegerd.

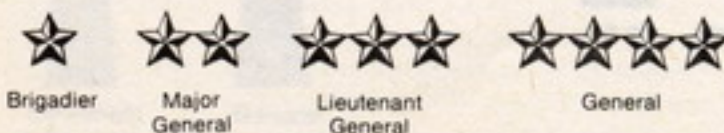
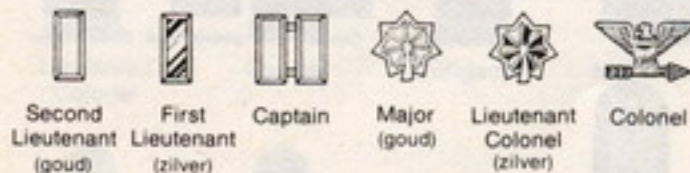
AMERIKAANSE RANGONDERSCHIEDINGSTEKENS

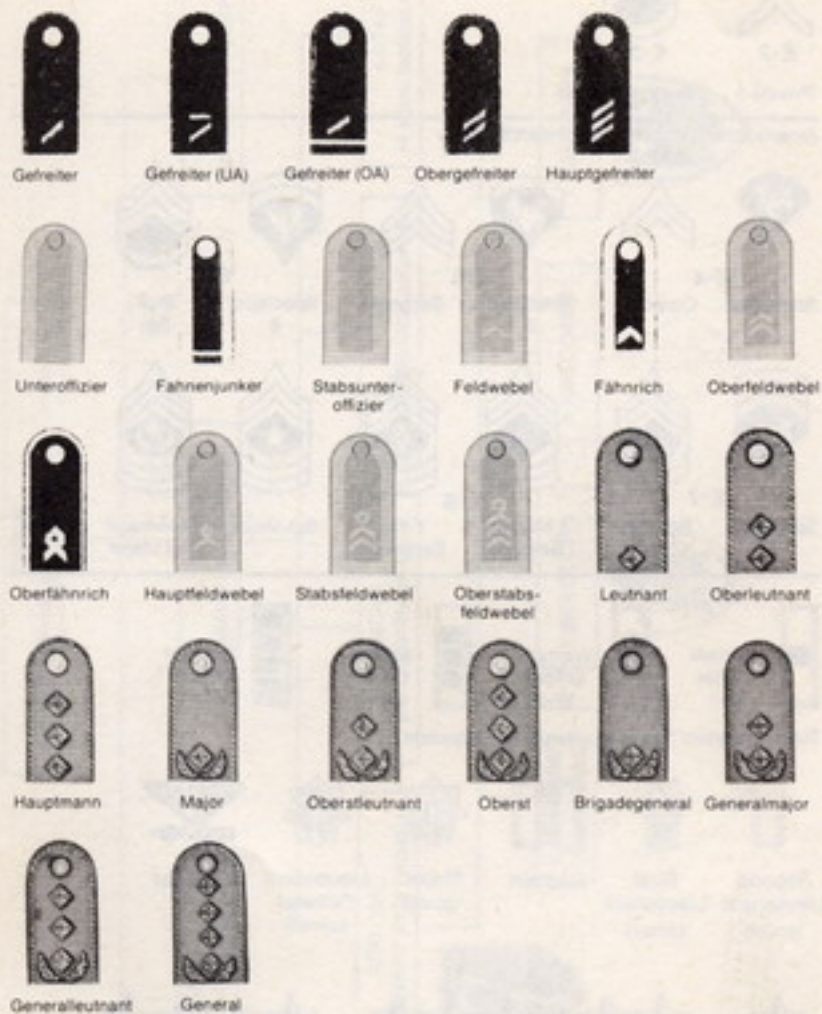
Amerikaanse rangen voor Onderofficieren

Rangen tussen Tweede Luitenant en Adjudant

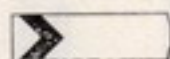
WESTDUITSE RANGONDERSCHIEDINGSTEKENS

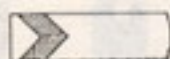
ENGELSE RANGONDERSCHIEDINGSTEKENS

NEDERLANDSE RANGONDERSCHIEDINGSTEEKENS

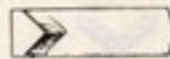
Soldaat
der 1e klasse

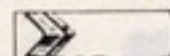
Korporaal

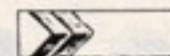
Korporaal
der 1e klasse

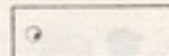
Sergeant

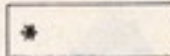
Sergeant
der 1e klasse

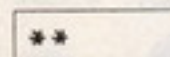
Sergeant-Majoor

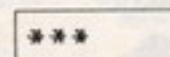
Adjutant
Vaandrig

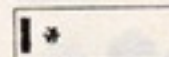
2e Luitenant

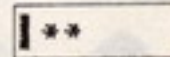
1e Luitenant

Kapitein

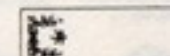
Majoor

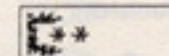
Luitenant
Kolonel
(Overste)

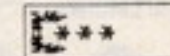
Kolonel

Brigade
Generaal

Generaal
Majoor

Luitenant
Generaal

NAJAARSOEFENINGEN (AUTUMN FORGE)

Elk najaar vinden er in het gehele Europese NAVO-gebied, van Noord-Noorwegen tot Oost-Turkije, grote oefeningen plaats onder de verzamelnaam 'Autumn Forge'. Deze zijn vooral bedoeld om het hele scala van militaire acties in bondgenootschappelijk verband te beoefenen, te testen en waar mogelijk te verbeteren. De Nederlandse betrokkenheid geldt dit jaar een aantal elkaar logisch opvolgende oefeningen op Nederlands en Westduits grondgebied. Een kort overzicht:

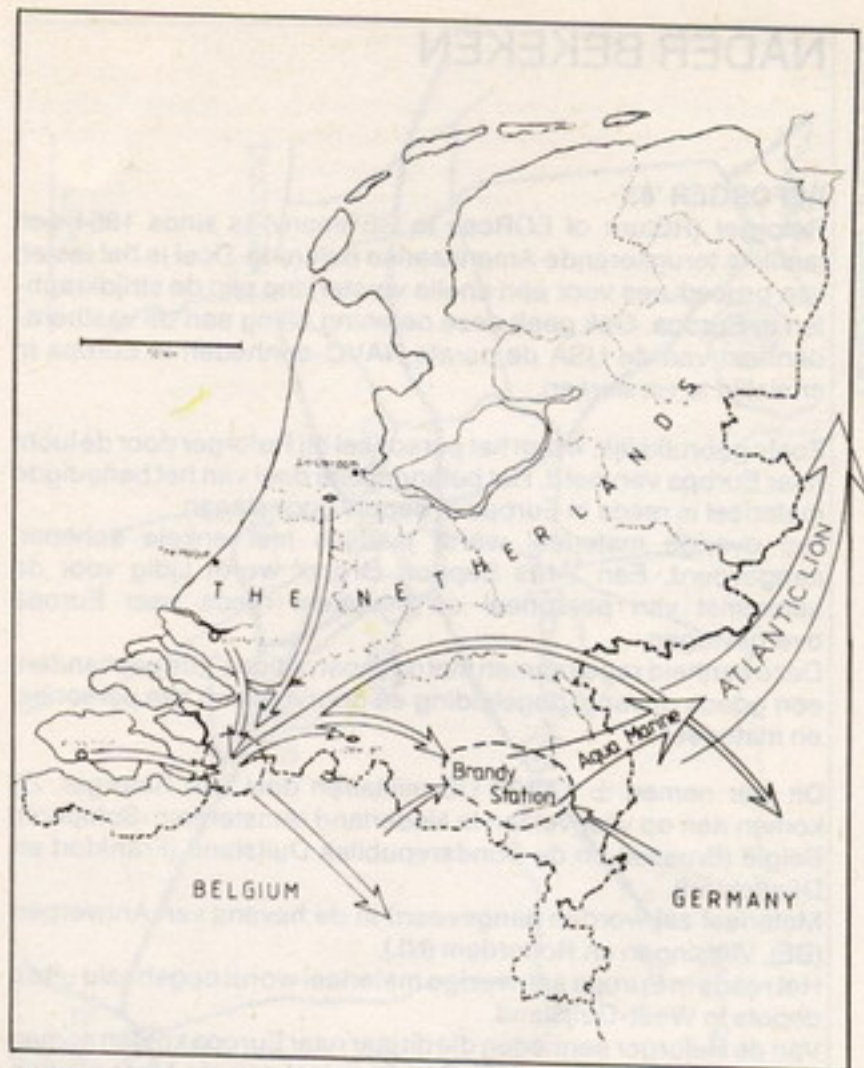
Reforger 83 (Return Forces to Germany) is een jaarlijks terugkerende 'overbrengings'-oefening. Hierbij worden doorgaans eenheden van hun basis in de Verenigde Staten voor de duur van de najaarsoefeningen naar de Bondsrepubliek overgebracht. Dit kan via zee- en luchthavens in België, Nederland en Luxemburg gebeuren. In 1983 gaat het om ongeveer 17.000 man, waarvan 11.000 van de 1st Cavalry Division. De Amerikaanse divisie neemt na aankomst in Europa posities in tussen de plaatsen Weert - Den Bosch - Oss. De inrichting van dit verzamelgebied in het oostelijk deel van Noord-Brabant gebeurt onder de naam 'Brandy Station'. Nadat de Nederlandse 13 Pantserbrigade uit Oirschot en een Brits tankregiment zich in het verzamelgebied Brandy Station bij de Amerikaanse divisie hebben gevoegd rukt deze gecombineerde strijdmacht op naar uitgangstellingen in West-Duitsland.

Bij het vertrek uit het verzamelgebied 'Brandy Station' start de grote oefening 'Atlantic Lion'. De andere aan deze oefening deelnemende Nederlandse eenheden van de 1 en 4 Divisie vertrekken direct uit hun kazernes naar het oefengebied in Duitsland. Op hun weg naar de uitgangstellingen moet de gecombineerde Nederlands/Amerikaans/Engelse eenheid de Maas en de Rijn oversteken. Dit is de operatie 'Aqua Marine'

die wordt uitgevoerd met behulp van geniebruggen en militaire veren.

Luchtstrijdkrachten zullen in het kader van de oefening 'Cold Fire' actief zijn bij de 'Aqua Marine-operatie' en later bij de 'Atlantic Lion' manoeuvres.

Vliegtuigen uit verschillende NAVO-landen voeren luchtaanval- len uit of geven luchtsteun aan grondtroepen. De oefening 'Cold-Fire' actief zijn bij de 'Aqua Marine-operatie' en later bij de 'Atlantic Lion' manoeuvres.

Schets van het oefengebied.

De begrenzing van 'Atlantic Lion':

N- Duitse Noordzeekust

O- De lijn Nordenham - Delmenhorst - Osnabrück - Hamm

Z- De lijn Wesel - riv. Lippe - Hamm

W- Nederlands/Duitse grens.

NADER BEKEKEN

REFORGER '83

Reforger (REturn of FORces to GERmany) is sinds 1964 een jaarlijks terugkerende Amerikaanse oefening. Doel is het testen van procedures voor een snelle versterking van de strijdkrachten in Europa. Ook geeft deze oefening uiting aan de vastberadenheid van de USA de parate NAVO-eenheden in Europa in crisistijd te versterken.

Zoals gebruikelijk, wordt het personeel bij Reforger door de lucht naar Europa vervoerd. Het belangrijkste deel van het benodigde materieel is reeds in Europa in depots opgeslagen.

Het overige materieel wordt jaarlijks met enkele schepen aangevoerd. Een 'Area Support Group' wordt tijdig voor de aankomst van personeel en materieel reeds naar Europa overgevlogen.

Deze eenheid regelt samen met de "host nations" (de gastlanden) een goede opvang, begeleiding en doorvoer van alle personeel en materieel.

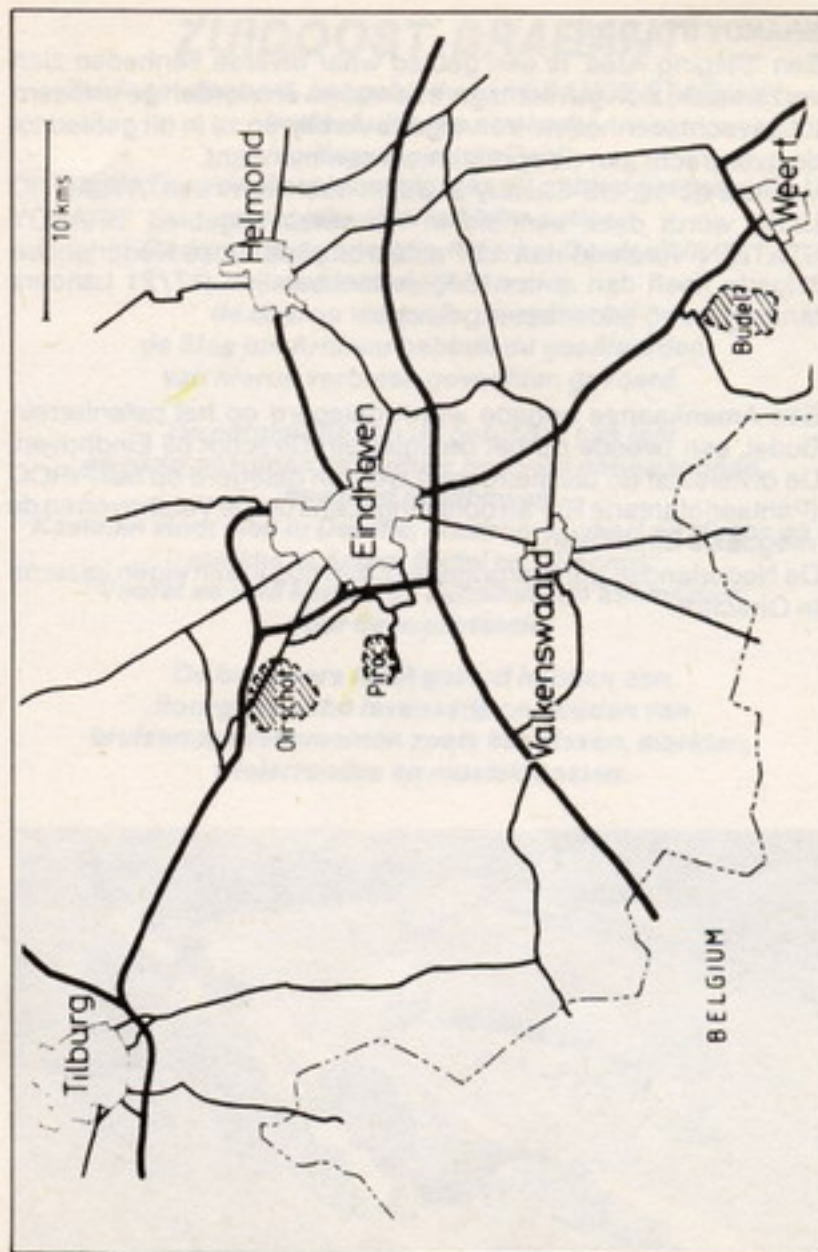
Dit jaar nemen \pm 17.000 US-militairen deel aan Reforger. Zij komen aan op vliegvelden in Nederland (Amsterdam-Schiphol), België (Brussel) en de Bondsrepubliek Duitsland (Frankfort en Düsseldorf).

Materieel zal worden aangevoerd in de havens van Antwerpen (BE), Vlissingen en Rotterdam (NL).

Het reeds in Europa aanwezige materieel wordt opgehaald uit de depots in West-Duitsland.

Van de Reforger eenheden die dit jaar naar Europa komen nemen 11.000 man, o.a. de 1 (US) Cav Div, deel aan de Nederlandse legerkorpsoefening "Atlantic Lion". Aan deze oefening doen verder Duitse en Engelse eenheden mee.

1 (US) Cav Div zal, nadat het personeel en materieel is bijeengebracht, worden verzameld in een 'Staging Area', genaamd "BRANDY STATION" in het oostelijk deel van de Nederlandse provincie Noord-Brabant.

Oefengebied 'Brandy Station'

BRANDY STATION

Een 'Staging Area' is een gebied waar diverse eenheden zich verzamelen, zich gevechtsgereed maken en worden geformeerd tot gevechtseenheden. Vervolgens verblijven zij in dit gebied tot de overdracht aan de operationele commandant.

Voordat de 1st US Cavalry Division deelneemt aan 'ATLANTIC LION' wordt deze eenheid in het verzamelgebied 'BRANDY STATION' versterkt met 13 Pantserbrigade. Deze Nederlandse brigade heeft dan al een Engels tankbataljon (17/21 Lancers tankregiment) onder bevel gekregen.

Eén Amerikaanse brigade wordt gelegerd op het oefenterrein Budel, een tweede op het oefenterrein Oirschot bij Eindhoven. De divisiestaf en divisietroepen worden gelegerd op het PIROC (Pantserinfanterie Rij- en opleidingscentrum) te Veldhoven en de vliegbasis Eindhoven.

De Nederlandse pantserbrigade is dan nog in zijn eigen kazerne in Oirschot.

ZUIDOOST-BRABANT

Zuidoost-Brabant, het gebied van "BRANDY STATION" bestaat uit twee streken: 'de Kempen en de Peel'.

In de Tweede Wereldoorlog was dit gebied het toneel van belangrijke militaire acties.

Gedurende de operatie "Market Garden" in september 1944 en in de daarop volgende maanden bij de Slag om Arnhem hebben de geallieerden van hieruit verbeterd gevochten.

De ontginning van dit gebied is pas laat op gang gekomen, waardoor nog veel natuurschoon bewaard is gebleven.

Kastelen vindt men in Deurne, Geldrop, Gemert en Heeze en molens in Asten, Budel en Oirschot.

Vooraf de vele kerken en kapellen zijn kenmerken voor deze provincie.

De bewoners in dit gebied hebben een Bourgondische levensstijl en houden van bruisende evenementen zoals kermissen, markten, wielerrondes en muziekfeesten.

AQUA MARINE

In de vroege ochtend van 19 september verplaatst het eerste deel van 1 (US) Cavalry Division zich naar een vooruitgeschoven verzamelgebied oost van de Rijn, op grondgebied van West-Duitsland. Gedurende deze verplaatsing moeten twee rivieren worden overgestoken: de Maas en de Rijn. De verplaatsingen geschieden onder "vijandelijke dreiging".

De rivieren worden met geïmproviseerde middelen overgestoken: de Maas (Nederlands grondgebied) via geniebruggen en de Rijn (op Westduits grondgebied) met militaire veren. Bij deze rivieroverschrijdingen zijn ongeveer 14.000 Amerikaanse, Engelse en Nederlandse militairen betrokken.

Het Westduitse WehrbereichsKommando III en het Nederlandse Nationaal Territoriaal Commando dragen ieder verantwoordelijkheid voor de operaties op hun eigen grondgebied. Gedurende de oversteek van de Maas en de Rijn zijn luchtaanvallen te verwachten.

WANNEER GEBEURT WAT:

9 sep - 14 sep 83	aankomst REFORGER eenheden in Europa
12 sep - 16 sep 83	aankomst in 'BRANDY STATION' van 1 (US) Cav Div
16 sep - 17 sep 83	aankomst 17/21 UK Lancers in Nederland
17 sep - 30 sep 83	oefening 'ATLANTIC LION'
19 sep - 21 sep 83	operatie 'AQUA MARINE'

AANTALLEN DEELNEMERS:

Nederland:	24.000
Verenigde Staten:	11.000
(totaal Reforger 17.000)	
West-Duitsland:	5.000
Engeland:	600

AANTALLEN VOERTUIGEN:

	pantser	overige
Nederland:	850	6000 (ruim)
Verenigde Staten:	1000	2600
Duitsland:	400	1100
Engeland:	100	70

NATIONAAL TERRITORIAAL COMMANDO

Het Nationaal Territoriaal Commando (NTC) werd in 1975 geformeerd uit een aantal op zichzelf staande territoriale staven en eenheden. Het telt in vreedstijd zo'n 9000 militairen en burgerambtenaren en is daarmee de (kleinere) nationale tegenhanger van het Eerste Legerkorps (1 LK) dat in oorlogstijd in zijn geheel een taak heeft op de Noordduitse laagvlakte.

Het NTC staat onder commando van de Nationaal Territoriaal Commandant, generaal-majoor C.E. Cohen. Het Nationaal Territoriaal Commando is onderverdeeld in acht Provinciale Militaire Commando's en één Regionaal Commando Noord (in oorlogstijd: de PMC's Groningen, Friesland en Drenthe) en heeft als taak:

- *Territoriale beveiliging* van het Nederlandse grondgebied. In vreedstijd beperkt zich dat tot de Koninklijke landmacht-objecten.
- *Mobilisatie (voorbereiding)* van de Koninklijke landmacht met daarbij horende taken als personeelsvulling, logistiek en herhalingsoefeningen.
- *Civiel-militaire samenwerking*, behelsend: voorbereiding en eventueel uitoefening van militair gezag, coördinatie met civiele autoriteiten en instanties, het verlenen van militaire bijstand, steunverlening aan de civiele sector en behandeling van vluchtelingenproblemen in oorlogstijd.
- Logistieke ondersteuning aan Nederlandse en aan NAVO-strijdkrachten die zich in het kader van 'lines of communication' op Nederlands grondgebied bevinden.
- Wegvervoers-verkeersleiding in Nederland.
- "Huisbaasfunctie" voor kazernes en oefen- en schietterreinen.
- Explosieven opruiming.

Onder het NTC ressorteren onder meer een aantal infanterie-beveiligingscompagnieën en ruim 120 pelotons Nationale Reserve.

WEHRBEREICH KOMMANDO III

Het Westduitse territoriale leger is verdeeld in Wehrbereichskommandos. Het gebied waar de oefening 'Atlantic Lion' plaats heeft ligt voor het grootste deel in het land Nordrhein-Westfalen. De grenzen daarvan zijn gelijk aan die van het Wehrbereichskommando III (WBK III).

De taak van WBK III is in de eerste plaats het steunen van de operaties van de geallieerden in het bondgenootschappelijke verband van de NAVO. Vooral het beveiligen van het grondgebied en het in stand houden van de aanvoerlijnen zijn daarbij van groot belang.

De commandant van het WBK is ook de militair adviseur van de regering van het land Nordrhein-Westfalen. De staf is daarnaast de verbinding tussen de geallieerde strijdkrachten en de civiele overheid.

WBK III beschikt over twee brigades, en daarnaast over onder meer steunende genie-, verbindings-, geneeskundige- en nbc-eenheden. Het grootste deel van deze eenheden bestaat uit reserve personeel. De sterkte is in vreedstijd ca. 6000, maar loopt in oorlogstijd op tot 72.000 man.

ATLANTIC LION

ATLANTIC LION

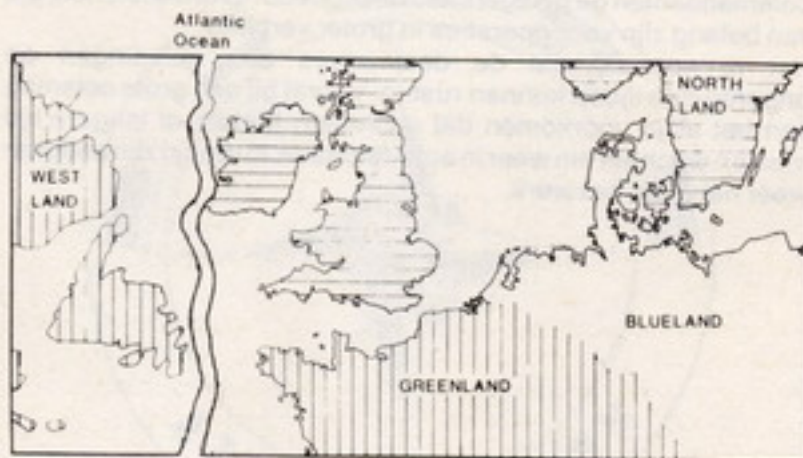
'Atlantic Lion' is een zogenaamde twee-partijenoefening. Dat houdt in dat de 'groene' (vijandelijke) Amerikaanse pantserdivisie en de daar tegenover staande 'blauwe' Nederlandse troepen met elkaar in gevechtscontact komen. Aanvallende en verdedigende acties zijn het gevolg, waarbij ook het uitgestegen gevecht wordt beoefend. Bij de opzet van de oefening is bovendien toegewerkt naar patrouillegang en infiltratie. Zo heeft de oefening het maximum aan rendement.

Een oefening op legerkorps niveau geeft de hogere staven en commandanten de gelegenheid de procedures te beoefenen, die van belang zijn voor operaties in groter verband.

Het is normaal dat de deelnemers aan oefeningen op ongeregelde tijden kunnen rusten. Vooral bij een grote oefening kan het altijd vóórkomen dat eenheden kortere of langere tijd moeten wachten om weer in actie te komen. In die tijd zijn anderen weer hard aan het werk.

DE OORLOGSTOESTAND

In de bijgaande schets staat aangegeven hoe de situatie van Groenland en Blauwland is voor het uitbreken van het conflict. Al jaren is er een slepend conflict tussen deze 'landen'. Er zijn herhaaldelijk grensincidenten, waardoor de internationale scheepvaart op de Waal, Rijn en Ruhr in gevaar komt. De Verenigde Naties hebben daarom in 1981 bemiddeld in het tot stand komen van een gedemilitariseerde zone langs deze rivieren.

In 1982 sloten Westland en Groenland een verbond. Er werd een begin gemaakt met de opslag in Groenland van militair materieel van Westland. De militair-strategische situatie was daardoor beduidend anders geworden. Bovendien hebben Westland en Groenland aangekondigd in 1983 grote gezamenlijke oefeningen te zullen houden in Noord-Brabant om de politieke verbondenheid te demonstreren.

Blauwland voelt zich hierdoor bedreigd. Het vat de oefeningen op als een onvriendelijke daad. Noordland, tot nu toe neutraal, heeft verklaard bij een eventueel gewapend conflict tussen de twee blokken niet te blijven toezien. Noordland zal dan Blauwland politiek en zo nodig militair steunen.

Over de krachtsverhoudingen

Groenland

Groenland heeft geen zeestrijdkrachten van betekenis. De grondstrijdkrachten hebben modern materieel en zijn goed geoefend in offensief optreden. De luchstrijdkrachten zijn uitgerust met moderne vliegtuigen.

Blauwland

De ten dele mobilisabele landstrijdkrachten van Blauwland zijn met modern materieel uitgerust, maar beduidend geringer in omvang dan de Groenlandse. Militaire versterkingen vanuit Noordland kunnen na twee à drie dagen worden ingezet in Blauwland als de Noordlandse regering daartoe besluit.

Alle betrokken landen beschikken over kernwapens, zowel strategische als tactische, en over chemische strijdmiddelen. Inzet van kernwapens lijkt niet erg waarschijnlijk. De mogelijkheid van inzet van chemische strijdmiddelen wordt algemeen groter geacht.

Aangenomen wordt dat Groenland een onverwachte aanval zal inzetten op Blauwland, via de gedemilitariseerde zone. Dan zal Blauwland niet in staat zijn zijn tijdig versterkingen te laten aanrukken. Het gevolg is dat Blauwland met de paraataanwezige strijdkrachten moet proberen tijd te winnen.

SCHEIDSRECHTERS EN HULPLEIDERS

De oefening 'Atlantic Lion' wordt geleid door C-1 (NL) Legerkorps. Hij krijgt daarbij hulp van een leidersstaf, scheidsrechters en hulpleiders. De oefening wordt uitgevoerd aan de hand van draaiboeken met bijbehorende tijdschema's.

Scheidsrechters en hulpleiders informeren de oefenleiding over de verrichtingen van de afzonderlijke eenheden. Met behulp van deze informatie kan de oefenleiding beslissingen nemen over het verdere verloop van de oefening.

Zowel de GROENE als de BLAUWE partij hebben een hulpleiders- en scheidsrechtersorganisatie. Hulpleiders zijn ingedeeld bij divisie- en brigadestaven. Scheidsrechterteams zijn geplaatst bij de bataljons, afdelingen en zelfstandige compagnieën, batterijen en eskadrons.

Alle scheidsrechters en hulpleiders zijn in het veld herkenbaar aan hun tenue: Gevechtspak, baret en witte armband.

DEELNEMENDE EENHEDEN

HET EERSTE LEGERKORPS

Het Eerste Nederlandse Legerkorps werd opgericht op 15 november 1952. Het Eerste Legerkorps (1LK) is de KL-bijdrage aan de grondstrijdkrachten van de NAVO in Centraal-Europa en heeft als taak een bepaald gebied in Noord-Duitsland te verdedigen.

In vredetijd telt 1LK rond 35.000 militairen. De sterkte kan door het oproepen van mobilisabele eenheden worden vergroot.

Binnen 1LK zijn onderdelen van alle wapens en dienstvakken samengebracht. Hoofdmoot vormen tien brigades, elk rond 3500 man sterk en in staat zelfstandige gevechtstaken uit te voeren. Drie aan drie zijn negen brigades verenigd in een divisie. De brigades van de 1e divisie „7 december” en die van de 4e divisie zijn grotendeels paraat, de drie van de 5e divisie en de tiende brigade zijn geheel mobilisabel.

Andere eenheden van 1LK geven de brigades ondersteuning en verzorging bij het uitvoeren van hun taken. De belangrijkste zijn: de Legerkorpsartillerie (1LKA), de Legerkorpsgenie, de Legerkorpsverbindingsgroep en het Legerkorps Logistiek Commando (LLC). Aparte verkenningseenheden, een groep lichte vliegtuigen, administratieve eenheden en marechaussee completeren het legerkorps.

Commandant 1e Legerkorps is luitenant-generaal W.J. Loos.

1 (NL) DIVISIE "7 DECEMBER"

De Eerste Divisie werd opgericht op 1 september 1946. De divisie kreeg de toevoeging "7 December" n.a.v. een radio-toespraak die H.M. Koningin Wilhelmina hield op 7 december 1942 in Londen over nieuwe verhoudingen binnen het Koninkrijk. De divisie voert als embleem het stadswapen van het voormalige Batavia (Nederlands Indië) waaraan toegevoegd de letters "EM" (Expeditionaire Macht). De Eerste Divisie "7 December" nam deel aan beide politionele acties in het voormalige Nederlands Indië. De staf van 1 Div is gevestigd in Schaarsbergen. Commandant is generaal-majoor U. Kits.

4 (NL) DIVISIE

In 1905 werd 4 Divisie Infanterie opgericht en toegevoegd aan het toenmalige Veldleger. De toevoeging "Infanterie" kwam in 1908 te vervallen.

4 Divisie was tijdens de mobilisatie 1914-1918 op oorlogssterkte. In de oorlogsdagen van mei 1940 vormde het vierde Legerkorps, zoals de naam toen luidde, de linkervleugel van de Grebbestelling. Na de capitulatie van het Nederlandse leger werd het Veldleger ontbonden. Het duurde tot 1953 alvorens de Vierde Divisie opnieuw werd opgericht. De staf van 4 Divisie is gevestigd in Harderwijk.

Commandant is generaal-majoor J.P.A. van Buuren.

1 (US) CAVALRY DIVISION

De Amerikaanse 1st Cavalry Division, met als bijnaam 'The First Team', werd op 13 september 1921 opgericht in El Paso (Texas). Tijdens de Tweede Wereldoorlog was deze pantserdivisie actief in de Filipijnen en Japan. Ook Korea en Vietnam waren decor voor het optreden van The First Team.

De Eerste cavaleriedivisie maakt samen met de Tweede pantserinfanteriedivisie deel uit van het Derde Amerikaanse Legerkorps. Samen met nog andere eenheden zijn zij gelegerd in Fort Hood, midden in de staat Texas.

Commandant van de First Cavalry Division is generaal-majoor A.P. Chambers.

Fort Hood is een immens militair kamp met een open karakter (geen schildwacht aan de poort). Het heeft een oppervlakte van circa 540 km². Binnen het kamp wonen momenteel meer dan 83.000 mensen (militairen met hun gezinnen). Van alle eenheden, gelegerd in Fort Hood, staan samen op de parkeerterreinen ruim 6.000 wielvoertuigen, ruim 2.200 rupsvoertuigen en 375 helikopters. Het oefenterrein, binnen de omheining van het kamp, telt 2 vliegvelden, 12 schietbanen voor tanks, 4 schietbanen voor helikopters en 194 schietpunten voor de artillerie.

8 (GE) PANTSER- BRIGADE

De 8e Pantserbrigade is opgericht in 1959. Het is één van de drie brigades van de Derde Pantserdivisie. De parate brigade heeft zich naast zijn militaire taken verdienstelijk gemaakt door hulpverlening bij natuurrampen.

De brigade heeft zijn vaardigheid bij het schieten met tanks bewezen door driemaal de Canadian Army Trophy te winnen.

In het wapen van de brigade staan twee gekruiste paardenhoofden: een symbool dat in de Noordduitse laagvlakte wordt gebruikt om boze machten het binnendringen in huizen te beletten.

De brigade is gelegerd in Lüneburg.

Commandant is brigade-generaal K.H. Prange.

17TH/21ST LANCERS REGIMENT

Het 17th/21st Lancers Regiment is in 1922 samengesteld uit twee oude beroemde cavalerie regimenten. Het 17th (Duke of Cambridge's Own) Regiment werd opgericht in 1759 en het 21st (Empress of India's) Lancers Regiment in 1760. De regimenten werden in 1922 samengevoegd. Het 17th/21st Lancers Regiment werd gemechaniseerd in 1938.

In de Tweede Wereldoorlog is deze eenheid ingezet in Noord-Afrika. Na de Tweede Wereldoorlog heeft het regiment gediend in Oostenrijk, Griekenland, Palestina, Aden, Hong Kong, Libië, Cyprus en Ierland. Lijfspreuk van het Regiment: 'Death or Glory'. Op het ogenblik is het Regiment gelegerd in Munster in het noordwesten van West-Duitsland.

Commandant van 17th/21st Lancers Regiment is Ltcol B.G. Hamilton-Russell.

OEFENGEBIED

De oefening 'Atlantic Lion' heeft plaats op een vrije smalle strook (± 40 km breed) Westduits grondgebied langs de Nederlandse grens. Een deel van het oefengebied behoort tot de deelstaat Nordrhein-Westfalen, het overige deel tot Niedersachsen. Het gebied wordt gerekend tot de Noordduitse laagvlakte.

Ontstaan

Het landschap is ontstaan tijdens de laatste ijstijd. Door een kilometers dikke ijslaag werd keileem (een mengsel van klei en zand) gevormd. Tijdens het afsmelten van dit landijs ontstonden er oerstroombalen, zoals het Rijndal, die later met klei en leem werden opgevuld.

Noordduits Landschap

In de regenrijke periode die na de ijstijd intrad werden in de lagere delen van dit gebied uitgestrekte veengebieden gevormd, die later voor een deel zijn afgegraven.

Het oefengebied is zeer dicht bevolkt. Om de paar kilometer is wel een stadje, dorpje of gehucht. De streek heeft een dicht wegennet. Veel wegen zijn erg smal en hebben een dun wegdek. Daar komt bij dat de bermen in het algemeen zacht zijn.

INCIDENTEN

1. Het is niet uitgesloten dat U tijdens de oefening te maken krijgt met veiligheidsincidenten zoals:
 - acties van demonstranten
 - lastig vallen van militairen
 - uithoren van militairen
 - diefstallen van wapens en uitrusting.
2. Pas daarom de veiligheidsbepalingen 24 uur per dag gewetensvol toe.
3. Pas ook erg goed op Uw wapen en uitrusting.
4. Contact met burgers kan erg plezierig zijn, doch laat U een discussie tegen Uw zin niet opdringen.
5. Wanneer U iets ziet, hoort of meemaakt, dat U vreemd of verdacht voorkomt, meldt dat dan direct aan Uw commandant.

6. Bewaar, wat er ook gebeurt, altijd Uw kalmte.

SOXMIS-VOERTUIG

37

**SOVIET MILITARY
MISSION-BAOR**

Indien U een dergelijk nummerbord ziet heeft U te maken met een SOXMIS-voertuig: een voertuig van de Sovjet-militaire Missie in West-Duitsland. (N.B. ieder voertuig heeft zijn eigen nummer). Wanneer U zo'n auto ziet, meld dan zo snel mogelijk aan Uw commandant:

- a. Tijd en plaats,
- b. kleur en merk voertuig,
- c. kenteken,
- d. aantal inzittenden en hun kleding,
- e. rijrichting en
- f. activiteiten inzittenden.

Of meld dit zo spoedig mogelijk rechtstreeks aan:

SOXMIS Sighting Desk te Herford
05221 - 892222.

ALGEMENE VERKEERSVEILIGHEID

In grote lijnen zijn de verkeersregels in Nederland en West-Duitsland gelijk aan die in de Verenigde Staten en Engeland. Toch is een aantal verschillen vooral van belang bij deze grote oefening met zijn vele duizenden deelnemers en voertuigen. Als algemene gedragslijn geldt: rijd voorzichtig, houdt u aan de voorgeschreven regels en aanwijzingen, speel in op het gedrag van andere weggebruikers en volg altijd de orders op van de burger- en/of militaire politie.

TIPS

- a. **Parkeren:**
 - aan de rechterzijde van de rijbaan
 - zo mogelijk naast de rijbaan
 - 's-nachts parkeerlicht aan.
- b. **Verlichting:**
 - op de openbare weg bij schemer en duisternis groot licht of dimlicht.
- c. **Keren:**
 - niet keren, omrijden is veiliger.
- d. **Achteruit rijden:**
 - gebruik altijd een gids.
- e. **Snelheid:**
 - snelheid aanpassen aan de situatie (snelheidsbeperking, bebouwde kom, wegbreedte, etc.)
- f. **Voorrang: in Duitsland**
 - op gelijkwaardige wegen heeft alle verkeer van rechts (*dus ook langzaam verkeer*) voorrang.

VOORKOMEN VAN SCHADE EN ONGEVALLLEN

- a. Betreed geen verboden gebied.
- b. Houd rekening met brugclassificaties.
- c. Vermijd zoveel mogelijk smalle wegen en dun wegdek.
- d. Beperk het draaien met rupsvoertuigen zoveel mogelijk.
- e. Voorkom bodemverontreiniging bij brandstofoverslag.
- f. Zorg voor voldoende rust.
- g. Voer steeds Uw voertuigonderhoudsappèls uit.

Bij zware regenval wordt de begaanbaarheid van het gebied slechter. Er is een aantal algemene regels om overbodige schade te voorkomen. De meeste schade ontstaat door vernieling van wegranden en stoepranden.

Dus:

Met een zwaar voertuig nooit op stoeprand of wegrand rijden. Rijd:

- of op de weg
- of 1 wiel/track geheel naast de weg en de ander op de weg
- of over een pad/landweg parallel aan de weg;

Voorzichtig zijn met uitwijken (Laat uitwijken liever over aan lichtere voertuigen).

WAT TE DOEN BIJ EEN VERKEERSONGEVAL

- a. Denk aan eigen veiligheid,
- b. Denk aan veiligheid van anderen,
- c. Markeer plaats van ongeval (gevendriehoek-knipperlichten),
- d. CENTRALE MELDKAMER WAARSCHUWEN,
- e. Bied hulp.

WAT TE DOEN BIJ SCHADE

- a. Commandant waarschuwen,
- b. indien aanwezig schadecommissaris waarschuwen,
- c. indien geen schadecommissaris aanwezig is, de centrale meldkamer waarschuwen (zie telefoonnummers op achterzijde).

BERGINGSSTEUN

- a. Commandant waarschuwen: Hij moet U ophalen,
- b. CENTRALE MELDKAMER WAARSCHUWEN.

VERKEERSOVERTREDINGEN

Betaal in de Bondsrepubliek *nooit* een door de politie aangeboden schikking.

COLONNERIJDEN

Volgens de Nederlandse wet moeten militaire colonnes in vredetijd (op Nederlands grondgebied) de volgende kenmerken voeren:

- **Eerste voertuig** : twee blauwe vlaggen aan de voorkant (rechts en links) en een blauw kapje op de rechterkoplamp.
- **Laatste voertuig** : Een groene vlag aan de voorkant (rechts) en een groen kapje op de rechterkoplamp.
- **Overige voertuigen** : Een blauwe vlag aan de voorkant (rechts) en een blauw kapje op de rechterkoplamp.
- **Alle voertuigen** : Ontstoken koplampen.

Een militaire colonne neemt in het Nederlandse verkeer een aparte plaats in. Dit in tegenstelling tot een militaire colonne in West-Duitsland, waar een colonne geen speciale voorrechten in het verkeer heeft. Dat betekent dat er in West-Duitsland geen uitzonderingsregels voor een colonne bestaan. Ieder voertuig gedraagt zich als individueel weggebruiker.

COLONNERIJDEN IN NEDERLAND

Indien u herkenbaar bent als deelnemer aan een militaire colonne dienen andere weggebruikers u voorrang te verlenen. Het is dan ook toegestaan verkeerssignalen (zoals verkeerslichten) te negeren indien het eerste voertuig het verkeerssignaal is gepasseerd.

Het eerste voertuig dient altijd op te treden als individueel weggebruiker. Het dient voor de colonne alle verkeersregels in acht te nemen. Dit betekent evenwel niet dat het eerste voertuig altijd voorrang heeft. Indien andere weggebruikers u, als niet eerste voertuig, geen voorrang geven dient u zich te gedragen als een individueel weggebruiker en u te houden aan de normale verkeersregels en tekens. Daarna moet u voorzichtig proberen aansluiting te krijgen bij uw colonne.

COLONNERIJDEN IN WEST-DUITSLAND

In West-Duitsland heeft de colonne geen aparte status in het verkeer. Ook kent men in dit land niet het gebruik van blauwe en groene schildjes. Wel is gebruikelijk dat de voertuigen van groene en blauwe vlaggen zijn voorzien zoals in Nederland.

Regel is verder dat in Duitsland een militaire colonne altijd stopt voor een rood verkeerslicht, behalve als de Koninklijke marechaussee of Feldjäger het verkeer regelt.

Indien het contact met de colonne is verloren, moet de colonne-signalering worden verwijderd.

BIVAKVEILIGHEID

- Denk steeds aan de **veiligheid** van U en Uw eenheid.
- Draag uw
 - **herkenningsplaatje** om de hals
 - militair **paspoort** in Uw linkerborstzak
- Laat geen wapens of materieel **onbeheerd** achter.
- **BIJ HET VINDEN VAN ONGESPRONGEN EXPLOSIEVEN (UXO), DEZE NOOIT AANRAKEN OF MEENEMEN.** Markeer de locatie en rapporteer dit aan Uw commandant.
- Bij **droogte** in het bivak **niet roken en geen open vuur** aanleggen.
- Zorg voor **brandblusmogelijkheden** in de buurt van open vuur.
- Zorg dat er voldoende **ruimte** is om de brandweer gelegenheid te geven ter plaatse te komen en houd de toegangswegen vrij.

Bosbranden vormen elk jaar een grote schadepost voor de natuur. Voorzichtig dus met sigarettenpeuk, de seinpatroon, maar ook tijdens het aftanken.

- Zet Uw tent niet op en ga **niet liggen in de nabijheid van wegen of paden** of op een andere plaats waar een voertuig zou kunnen rijden. Kies daarom een slaapplek langs een boom of in dicht struikgewas. Ook het slapen **in tanks** kan levensgevaarlijk zijn.
- Ga nooit slapen of dutten in de buurt van voertuigen: dit kan **koolmonoxydevergiftiging** tot gevolg hebben.
- Klim **nooit op de rupsbanden** van stilstaande rupsvoertuigen: voordat U het in de gaten hebt wordt er gereden.

- Vul **nooit** een **petroleumkachel met benzine**.
- Vul **nooit** een tentkachel of lamp **in de buurt van een voertuig**.
- Gebruik **nooit benzine** voor schoonmaken of ontvetten van voertuigen of uitrustingsstukken.
- **Vóór** het gebruik van een jerrycan eerst de **inhoud controleren**.
- Loop altijd aan de **linkerkant** van de weg indien geen trottoir aanwezig is.
- Draag tijdens duisternis Uw reflecterende **armband** om Uw rechterbovenarm.
- **Gebruik** alleen de aangelegde **latrines** en de aangewezen wasplaatsen.
- Alle **afval** alleen deponeren **op de daartoe aangewezen plaatsen**.
Laat **geen etensresten slingeren** in tenten of in het bivak.
- Maak zoveel mogelijk gebruik van de geboden gelegenheden tot **douchen, zwemmen** e.d.
- Draag **geen ring** en arm- of halskettingen tijdens de oefening.
- Zorg dat U Uw **verbandpakje** steeds bij U hebt.
- Houd Uw **oordoppen** steeds bij de hand.

OEFENSCHADE

Bij oefeningen van enige omvang in dichtbevolkte gebieden is schade aan particuliere en overheidseigendommen niet altijd te vermijden. Eigenaren zijn in het algemeen wel bereid schade te accepteren als zij de overtuiging hebben dat zoveel mogelijk getracht wordt schade te voorkomen.

Deze bereidheid vermindert als eigendommen onnodig worden vernield of beschadigd.

Daarom moet iedereen zijn best doen schade te beperken en zo mogelijk te vermijden. Niet alleen vanwege de financiële gevolgen, maar ook om de goodwill te behouden.

Over het voorkomen en beperken van schade zijn voorschriften uitgegeven en vele speciale regels en bepalingen bekend gesteld. Houd rekening met:

- **verboden gebieden,**
- **brug- en wegenclassificaties en**
- **kaarten met speciale opdruk.**

Houdt U vooral aan de regels en gebruik altijd het gezonde verstand. Bedenk bij iedere handeling wat de gevolgen kunnen zijn en verplaats U hierbij in de gedachten van de gedupeerden. Wees vriendelijk en voorkomend tegenover de bevolking en toon begrip voor de situatie.

DE VOLGENDE GEDRAGSREGELS ZIJN BELANGRIJK:

Wel:

- Rij zo mogelijk in een eerder gemaakt spoor
- Geef de chauffeur duidelijke aanwijzingen
- Rij alleen achteruit op aanwijzingen
- Houdt U aan de voorgeschreven weg- en brugclassificatie
- Verwijder obstakels die gevaar voor het verkeer kunnen opleveren
- Wees attent op brandgevaar

- Sporen in de wegberm worden door voertuigbemanningen zelf geëgaliseerd
- Beoordeel de bodem alvorens die te berijden
- Denk aan vee en andere dieren: sluit hekken en deuren
- Meld veroorzaakte schade zo spoedig mogelijk bij Uw commandant
- Ingravingen dienen na afloop van de oefening te worden gedicht.

Niet:

- Sla geen BOS-produkten over in waterwin- of waterbeschermingsgebieden
- Rij niet over akkers en velden waarin drainagesystemen liggen
- Gebruik geen levend camouflagemateriaal, als daarvoor geen duidelijke toestemming is
- Hak of zaag geen bomen om
- Betreed geen percelen met jonge aanplant
- Rij niet op de wegkant
- Wend of keer niet op bouwland
- Graaf niet in de omgeving van urnenvelden.

Verder:

- Blijf uit de buurt van bedrijven als veefokkerijen, proefvelden, kwekerijen en veredelingsbedrijven, die gevoelig zijn voor schade.
- Het is ten strengste verboden bomen om te zagen of te kappen om meer ruimte te krijgen.
- Laat geen chemisch afval, (afgewerkte) olie, benzine en/of smeermiddelen weglopen in de bodem.
- Rij niet te dicht langs trottoirbanden.
- Parkeer niet op betegelde plaatsen.
- Maak geen overbodig lawaai in de nabijheid van mensen en dieren.
- Verplaats niet ongevraagd andermans eigendommen.

Het is van groot belang om schade, van welke omvang dan ook, onmiddellijk te melden; dat kan in de kosten schelen.

HET IS DE PLIJCH VAN DE VEROORZAKER SCHADE OGENBLIKKELIJK TE MELDEN AAN DE COMMANDANT, ONDER VERMELDING VAN DE PLAATS WAAR DE SCHADE VEROORZAAKT IS EN DE AARD VAN DE SCHADE

Alleen wanneer Uw commandant niet (direct) bereikbaar is en er bovendien geen schadecommissaris aanwezig is, moet U de melding doorgeven aan de centrale meldkamer.

HUISHOUDELIJKE MEDEDELINGEN

TELEFOON

Nederlandse militairen die vanuit West-Duitsland naar huis bellen draaien eerst het nummer voor Nederland: 0031 en daarna het kengetal van de plaats, echter zonder de nul. Daarna komt het abonneenummer.

Amerikaanse en Engelse militairen kunnen eveneens automatisch naar huis bellen, vanuit telefooncellen of vanuit een postkantoor. Bij de telefoons zijn instructies in onder meer de Engelse taal te vinden hoe te bellen. Amerikanen die vanuit Nederland naar de VS telefoneren draaien eerst 09 - (zoemtoon) - 1 met direct erachteraan het nummer in Amerika. Amerikanen die vanuit West-Duitsland naar Amerika bellen draaien achter elkaar 0001, direct gevolgd door het nummer in de VS. Engelse militairen die vanuit Nederland naar huis bellen draaien 09 - (zoemtoon) - 44 met direct daarachter het Engelse nummer. Engelsen die vanuit Duitsland bellen draaien 0044, met daarachter het nummer in Groot-Brittannië.

VELDPOST

Nederlandse militairen kunnen met Nederlandse postzegels vanuit West-Duitsland post versturen naar Nederland. Voor verzending via de Duitse PTT dient men Duitse postzegels te gebruiken. De Amerikaanse, Duitse en Engelse eenheden maken in principe ook gebruik van hun eigen militair postsysteem. Toch

even enige tarieven van de Nederlandse PTT: Brieven tot 20 gram naar Engeland en de VS 90 cent, brief- en ansichtkaarten 65 cent. Op brieven vanuit Duitsland naar Nederland met uiteraard gewoon 70 cent en op ansichtkaarten e.d. 50 cent.

PASSAGIEREN

Tijdens de oefeningen zal er in principe niet worden gepassagierd. Voor wat betreft de verschillende nationaliteiten zijn er echter uitzonderingen: bijv. de Amerikaanse militairen. Zij hebben geen bewegingsvrijheid in het weekend maar kunnen in bepaalde gevallen voor en/of na de oefeningen gaan passagieren.

De Nederlandse militairen kunnen onder bepaalde voorwaarden (door de commandant te stellen) in het weekend wel passagieren, zij het echter wel in uniform en dan alleen binnen een door de commandant aangegeven gebied en binnen aangegeven tijdvakken.

DRANKGEBRUIK

Het gebruik van alcohol tijdens de oefening is verboden. Er zijn enkele uitzonderingen zoals bijv. voor de Nederlandse militairen die (naar regels door de commandant gesteld) onder bepaalde voorwaarden alcoholische dranken kunnen nuttigen.

PERS

Als u door een vertegenwoordiger van de pers wordt benaderd dient u naar het bezoekers- en perscentrum te verwijzen of naar uw commandant. In het bezoekers- en perscentrum (BPC) zijn mensen beschikbaar die speciaal voor het begeleiden van journalisten zijn vrijgemaakt en over de diverse faciliteiten beschikken.

De persbegeleiders benaderen u alleen met medeweten van de oefenleiding of de commandant. Zij kunnen u vragen de door hen meegebrachte journalist(en) te woord te staan indien de oefening niet wordt gehinderd.

Zit u in de problemen?

(Ongeval, schade, ziekte of andere
dringende behoefte om hulp)
en UW COMMANDANT is NIET te bereiken:

Bel dan

Als U in **Nederland** bent:

040-523655

(Centr. Meldkamer KMar)
24 uur per dag bereikbaar

Als U in **West-Duitsland** bent:

05971-6151